

Bilaga 4: REFERENSER

Styrdokument i Alingsås kommun

Framtidens kultur- och fritidsliv i Alingsås 2017-2026

Grönstruktur i Alingsås stad – underlag till ”Fördjupning översiktsplan för Staden Alingsås”
Januari 2003

Naturvårdspolicy för Alingsås kommun. 2018-11-22 (MN § 69)

Naturvårdsprogram 2005

Tillväxtprogram 2017-2026 – med Alingsås in i framtiden.

Trädplan för Alingsås kommun. 2012-02-06

Översiktsplan för Alingsås kommun, antagandehandling Kommunfullmäktige 2018-10-31,
§ 182

Övriga referenser

Analysportalen. www.analysportalen.se

"Data använda i den här studien har laddats ned från Svenska LifeWatch Analysportal. Följande databaser har använts:

- Artportalen
- Trädportalen
- Elfiskeregistret SERS
- MVM

Analysportalen är finanserad av Vetenskapsrådet och Naturvårdsverket genom Svenska LifeWatch-projektet(Grant No. 829 - 2009 - 6287)." [Använd 2018-08-31].

Andersson I, Danielson L, Holmstrand O. 2014. *Risveden – en västsvensk vildmark*.
Naturskyddsföreningen Ale, Alingsås, Lerum. ISBN 978-91-558-0137-3.

Andersson S. 1996. *Natur i Alingsås kommun – en utflyktsguide*. Miljö- och hälsoskydd i Alingsås.
Sunes Tryck AB, Trollhättan.

Annerstedt M. 2012. *Natur och hälsa*. Socialmedicinsk tidskrift 3:195-198.

Appelqvist T. 1985. *Lövskogar i Alingsås*. Länsstyrelsen i Älvsborgs län. 1987:8. ISSN 0347-8564.

ArtDatabanken. <https://www.artdatabanken.se/var-verksamhet/rodlistning/sammanfattning-rodlista-2015/> [Använd 2018-11-01].

Bergil C. 2009. *Naturvårdsprogram – vad, varför och hur? Några erfarenheter av arbete med naturvårdsplaner/naturvårdsprogram*. Naturvetenskapliga fakulteten, Göteborgs universitet.

BEST 2016. Boverket & ekosystemtjänsterna. *Får ekosystemtjänster tillräckligt stöd i PBL?* Malmö stad.

- Bratman GN, Daily GC, Levy BJ, Gross JJ. 2015. *The benefits of nature experience: improved affect and cognition*. *Landscape and urban planning* 138:41-50.
- CBD. 1992. *Convention on Biological Diversity*. United Nations.
- CKB 2012. Rundlöf M, Lundin O, Bommarco R. *Växtskyddsmedlens påverkan på biologisk mångfald i jordbrukslandskapet*. Rapport 2012:2. SLU, Uppsala.
- CKB 2018. *Information om kemiska bekämpningsmedel i miljön*. <https://www.slu.se/centrumbildningar-och-projekt/kompetenscentrum-for-kemiska-bekampningsmedel/information-om-bekampningsmedel-i-miljon/> [Använd 2018-01-12].
- C/O City. 2014. *Ekosystemtjänster i stadsplanering – en vägledning*.
- C/O City. 2017. *Gröna lösningar ger levande städer*.
- Dadvand P, Nieuwenhuijsen MJ, Esnaola M, Forns J, Basagaña X, Alvarez-Pedrerol M, Rivas I, López-Vocente M, de Castro Pascual M, Su J, Jerrett M, Querol X, Sunyer J. 2015. *Green spaces and cognitive development in primary schoolchildren*. *PNAS*. 112:7937-7942.
- Danielsson, L. & Andersson, I. 2018. *Alingsåsdelen av Risveden och dess naturvärden*. PM 2018-10.
- EEA. 2015. *Europas miljö – tillstånd och utblick 2015: en sammanfattning*. Europeiska Miljöbyrån, Köpenhamn.
- Emanuelsson U. 2008. *Utan biodiversitet inget liv. För någon*. *Biodiverse* 4:2.
- Enghag O, Persson J, Börnjesson A, Gert L, Eklöf P, Renström C. 2013. *Väsentligt samhällsintresse? Jordbruksmarken i kommunernas fysiska planering*. Rapport 2013:35. Jordbruksverket.
- EU 2011. *EU:s strategi för biologisk mångfald fram till 2020*. doi 10.2779/37947. ISBN 978-92-79-20760-0.
- Folkhälsomyndigheten. 2018. *Folkhälsopolitiska mål*. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/om-folkhalsomyndigheten/folkhalsopolitiska-mal/> [Använd 2018-08-16].
- GR. 2016. *Delsjön-Härskogenkilen – upplevelsevärden och biologisk mångfald i en av Göteborgsregionens gröna kilar*. Projekt rapport. Göteborgsregionens kommunalförbund.
- Göta älvs vvf 2018. *Del B SÄVEÅN – ingående i rapport avseende 2017 års vattendragskontroll*. <http://www.gotaalvvvf.org/rapporter.4.101b298612d0e33932680001874.html> [Använd 2018-11-05].
- Havs- och vattenmyndigheten 2019. <https://www.havochvatten.se/hav/fiske--fritid/miljopaverkan/forsurning-av-sjoar-och-vattendrag/biologiska-effekter-av-forsurningen.html> [Använd 2019-01-03].
- IVL 2017. Stadmark J, Moldan F, Jutterström S. *DOC-förändringar och MAGIC*. Nr C 255.
- Jordbruksverket. 2015a. *Kommunens möjlighet att bevara och utveckla jordbruksmarkens värde*. Förf: Eklund, H. och Sernbo, K. Ekologigruppen AB.

- Jordbruksverket. 2015b. *Kommunens arbete med jordbruksmarkens värden – ett stödverktyg*.
Förf: Granvik, M. och Larsson, A. SLU.
- Jordbruksverket. 2015c. *Jordbruksmarkens värden*. Förf: Hallesberg, P., Johansson, H., Månsson, S.,
Roland, S. och Westlin, H. Hushållningssällskapet Väst.
- Larsson A (red). 2011. *Tillståndet i skogen – rödlistade arter i ett nordiskt perspektiv*. ArtDatabanken
Rapporter 9. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Lindeberg G, Edman T, Moström J, Svanström S. 2017. *Exploatering av jordbruksmark 2011-2015*.
Rapport 2017:5. Jordbruksverket.
- Länsstyrelsen Västra Götalands län. *Åtgärdsprogram för hotade arter i Västra Götalands län*.
<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.1dfa69ad1630328ad7c3032f/1526068433454/agp-vastragotaland.pdf>
- Länsstyrelsen Västra Götalands län. 2002. *Agrarhistorisk landskapsöversikt – Västergötland och
Dalsland*. ISSN 1403-168X.
- Länsstyrelsen Västra Götalands län. 2008. *Myrskyddsplan för Västra Götalands län*. Rapport 2008:77
ISSN 1403-168X.
- Länsstyrelsen Västra Götalands län. 2012. *Klimatanpassning i fysisk planering – Vägledning från
länsstyrelserna*. Länsstyrelserna. 202. ISBN 978-91-86533-61-8.
- Länsstyrelsen Västra Götalands län. 2018. *Hotade arter*. <https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/privat/djur-och-natur/skyddad-natur/hotade-arter.html> [Använd 2018-09-13].
- Länsstyrelsen Älvsborgs län. 1976. *Natur i Älvsborgs län – inventering och handlingsprogram för
allmän naturvård*. Elanders boktryckeri AB, Kungsbacka.
- Länsstyrelsen Älvsborgs län. 1992. *Ångar och hagar i Alingsås kommun*. Rapport 1992:10.
ISSN 1100-9640.
- Länsstyrelsen Älvsborgs län. 1993. *Våtmarker i Älvsborgs län*. Rapport 1993:6
- Länsstyrelsen Älvsborgs län. 1994. *Värdefulla odlingslandskap i Älvsborgs län*. Rapport 1994:5. ISSN
1104-8271.
- Länsstyrelsen Älvsborgs län. 1994. *Ångar och hagar i Älvsborgs län – Del 1 Sammanfattning*. Rapport
1994:6. ISSN 1104-8271.
- Länsstyrelsen Älvsborgs län. 1994. *Ångar och hagar i Älvsborgs län – Del 2 Katalog*. Rapport 1994:7.
ISSN 1104-8271.
- Marissink 2008 M. 2008. *Mångfaldens värden*. Biodiverse 4:6-7.
- Martinsson P-O. 1995. *Våtmarker i Ale, Alingsås, Lerums, Lilla Edets och Trollhättans kommuner*.
Länsstyrelsen Älvsborgs län. ISSN 1104-8271.
- ME 2005. Millennium Ecosystem Assessment, 2005. *Ecosystems and Human Well-being: Biodiversity
Synthesis*. World Resources Institute, Washington, DC.
<https://www.millenniumassessment.org/en/index.html> [Använd 2017-12-28].

- MK 2018. *Recipientkontroll 2017 – Vattenövervakning Snuskbäckar*. <https://www.alingsas.se/bygga-bo-och-miljo/luft-vatten-och-avlopp/sjoar-och-vattendrag-0> [Använd 2018-11-05]
- Naturskyddsföreningen. 2018. *Sveriges bästa naturvårdskommun 2018 – En granskning av kommunernas naturvårdsarbete*. ISBN 978-91-558-0196-0.
- Naturvårdsverket. 2006. *Nationell strategi för Myllrande våtmarker*. ISBN 91-620-1253-3
- Naturvårdsverket. 2012. *Sammanställd information om ekosystemtjänster*. NV-00841-12.
- Naturvårdsverket. 2017. *Regionala handlingsplaner för grön infrastruktur och prioritering av naturvårdsinsatser*. 2017-12-08
- Naturvårdsverket. 2018. *Sveriges friluftsmål*. <http://www.naturvardsverket.se/Friluftsmalen/> [Använd 2018-09-13]
- Naturvårdsverket. 2018. *Åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper*. <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Naturvard/Atgardsprogram-for-hotade-arter/> [Använd 2018-09-13].
- Naturvårdsverket, Jordbruksverket, Riksantikvarieämbetet. 2005. *Odlingslandskap i förändring*. Rapport 5420.
- Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2017. *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. ISBN 978-91-620-0000-0
- Niklasson M, Nilsson SG. 2005. *Skogsdynamik och arters bevarande*. Studentlitteratur AB.
- Nordiska ministerrådet. 1984. *Naturgeografisk regionindelning av Norden*, 2:a upplagan. https://books.google.se/books/about/Naturgeografisk_regionindelning_av_Norde.html?id=n0gbPAAACAAJ&redir_esc=y
- Norton BG. 2000. *Biodiversity and environmental values: in search of a universal earth ethic*. Biodiversity and Conservation 9:1029-1044.
- NV 2007. Naturvårdsverket. 2007. *Nationell strategi för myllrande våtmarker*. ISBN 91-620-1253-3.
- NV 2014. *Gifter & Miljö 2014 – Om påverkan på yttre miljö och människor*. Naturvårdsverket. ISBN 978-91-620-6623-9.
- NV 2017. *Gifter & Miljö 2017 – Om påverkan på yttre miljö och människor*. Naturvårdsverket. ISBN 978-91-620-1301-1.
- NV 2018. *Gifter i miljön*. <http://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Manniska/Miljogifter/> [Använd 2018-01-15].
- NV 6389. Naturvårdsverket. 2010. *Konventionen om biologisk mångfald och svensk naturvård – sammanfattning av Sveriges fjärde nationella rapport till sekretariatet för konventionen om biologisk mångfald*. Rapport 6389.
- NV 6634. Naturvårdsverket. 2014. *Biociders spridning i miljön och deras hälso- och miljörisiker – Screening år 2000-2013. En kunskapsöversikt*. Rapport 6634.

- NV 6690. Naturvårdsverket. 2015. *Guide för värdering av ekosystemtjänster*. Rapport 6690.
- NV 6700. Naturvårdsverket. 2015. *Friluftsliv för alla – uppföljning av de tio målen för friluftspolitiken*. Rapport 6700.
- NV 6709. Naturvårdsverket. 2016. *Högfluorerade ämnen (PFAS) och bekämpningsmedel – En sammantagen bild av förekomsten i miljön. Redovisning av ett regeringsuppdrag*. Rapport 6709.
- NV 6733. Naturvårdsverket. 2016. *Integrera ekosystemtjänster i myndigheters verksamheter – en vägledning*. Rapport 6733.
- NV 6736. Naturvårdsverket. 2017. *Argument för mer ekosystemtjänster*. Rapport 6736.
- NV 6762. Naturvårdsverket. 2017. *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Rapport 6762.
- Regeringens Proposition 2009/10:238. *Framtidens friluftsliv*.
- Regeringens Proposition 2017/18:249. *God och jämlik hälsa – en utvecklad folkhälsopolitik*.
- Regeringens Proposition 2013/14:141. *En svensk strategi för biologisk mångfald och ekosystemtjänster*.
- Regeringskansliet. 2002. *En samlad naturvårdspolitik – Sammanfattning av regeringens skrivelse 2001/02:173*.
- Riksdagen. 2011. *Hållbara städer – med fokus på transporter, boende och grönområden*. ISSN 1653-0942. ISBN 978-91-86673-06-2. Riksdagstryckeriet, Stockholm.
- Sandström J, Bjelke U, Carlberg T, Sundberg S. 2015. *Tillstånd och trender för arter och deras livsmiljöer – rödlistade arter i Sverige 2015*. ArtDatabanken Rapport 17. ArtDatabanken, SLU. Uppsala.
- SCB 2018. *Markanvändning i Alingsås kommun 2015*.
http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_MI_MI0803_MI0803A/MarkanvKn/?rxid=c1a99ec0-747f-4e51-84b3-40540aad54ff [Använd 2018-11-01]
- Shultz M, Moberg F. 2010. *Ekosystemen är vår hemförsäkring*. Biodiverse 2:4-5.
- Skjelkvåle BL, Mannio J, Wilander A, Andersen T. 2001. *Recovery from acidification of lakes in Finland, Norway and Sweden 1990-1999*. Hydrology and Earth System Sciences Discussions, European Geosciences Union. 5 (3). pp. 327-338.
- Länsstyrelsen VG & Skogsstyrelsen. 2018. *Remiss: strategi för formellt skydd av skog i Västra Götalands län*. Lst 511-11655-2017. SKS 2018/3499.
- SMHI 2014. Kjellström E, Abrahamsson R, Boberg P, Jernbäcker, Karlberg M, Morel J, Sjöström Å. 2014. *Uppdatering av det klimatvetenskapliga kunskapsläget*. ISSN: 1654-2258 © SMHI
- SMHI 2015. Berglöv G, Asp M, Berggren-Clausen S, Björck E, Axén Mårtensson J, Nylén L, Ohlsson A, Persson H, Sjökvist E. 2015. *Framtidsklimat i Västra Götalands län – enligt RCP-scenarier*. ISSN: 1654-2258 © SMHI
- SLU 2014. Wenche Eide (red.) 2014. *Arter och naturtyper i habitatdirektivet – bevarandestatus i Sverige 2013*. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

Stockholm Resilience Center, www.stockholmresilience.org

Trafikverket. 2012. *Landskap i långsiktig planering – Pilotstudie i Västra Götalands län*. Publikation 2011:122.

Tyrväinen L, Ojala A, Korpela K, Lanki T, Tsunetsugu Y, Kagawa T. 2014. *The influence of urban green environments on stress relief measures: a field experiment*. Journal of Environmental Psychology. 38:1-9.

van den Berg M, van Poppel M, van Kamp I, Andrusaityte S, Balseviciene B, Cirach M, Danileviciute A, Ellis N, Hurst G, Masterson D, Smith G, Triguero-Mas M, Uzdanaviciute I, de Wit P, van Mechelen W, Gidlow C, Grazuleviciene R, Nieuwenhuijsen MJ, Kruize H, Maas J. 2016. *Visiting green spaces is associated with mental health and vitality: A cross-sectional study in four european cities*. Health & Place. 38:8-15.

Wallander J, Karlsson L. 2015. *Fördjupad utvärdering av miljö kvalitetsmålet Ett rikt odlingslandskap 2015*. Jordbruksverket.

Wenche Eide (red.) 2014. *Arter och naturtyper i habitatdirektivet – bevarandestatus i Sverige 2013*. ArtDatabanken SLU, Uppsala.